

Sygn. akt IV CSK 821/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku K. K.
przy uczestnictwie J. S.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 czerwca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Radomiu
z dnia 17 lipca 2015 r., sygn. akt IV Ca 74/15,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnik J. S. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 17 lipca 2015 r. zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego w Radomiu z dnia 2 października 2014 r. stwierdzające, że spadek po P. S., na podstawie testamentu ustnego z dnia 2 grudnia 2013 r., nabył w całości syn J. S.. Sąd drugiej instancji po ponownej ocenie materiału dowodowego uznał, że w dniu 2 grudnia 2013 r. nie doszło do sporządzenia testamentu ustnego i w konsekwencji dokonał zmiany rozstrzygnięcia przez stwierdzenie, że spadek po P. S. synu M. i M., zmarłym w dniu 5 grudnia 2013 r. w R., tu ostatnio stale zamieszkałym, na mocy ustawy nabyły dzieci: K. K. i J. S. po ½ części każde.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. uczestnik zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia odnoszące się do art. 382 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 670 k.p.c.; art. 382 k.p.c. w zw. z art. 235 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 670 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Naruszenie prawa materialnego upatrywał w błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu art. 952 § 1 k.c. błędnej wykładni art. 952 § 3 k.c. oraz błędnej wykładni, względnie niezastosowaniu art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 941 k.c. Wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie Sądowi Okręgowemu w Radomiu sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego uchylenie w całości i orzeczenie co do istoty sprawy w sposób zgodny z orzeczeniem Sądu pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę rozpoznania jego skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy jej oczywistą zasadnością wynikającą z tego, „że Sąd Okręgowy naruszył przepisy postępowania normujące zarówno zakres kognicji sądu w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, jak i obowiązek merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji, a w jego ramach postępowanie dowodowe”. Skarżący wskazał iż „Sąd Okręgowy oceniając obiektywne podstawy do przyjęcia przesłanki obawy rychłej śmierci spadkodawcy, pominął, że jej ustalenie wymaga specjalistycznej wiedzy medycznej. Wiedza taka jest tym bardziej konieczna,

gdy istnieją wątpliwości w tym względzie, a tak jest w rozpoznawanej sprawie, o czym świadczy odmienność ocen sądów obu instancji w tym przedmiocie. W takiej sytuacji Sąd drugiej instancji powinien, przed wydaniem orzeczenia reformatoryjnego, skorzystać z opinii medycznej”. Nadto skarżący podniósł, iż „Sąd II instancji ustalając, że spadkodawca nie złożył oświadczenia woli wyrażającego rozrządzenie majątkiem na wypadek śmierci uchybił art. 65 § 1 k.c.” a także „błędnie utożsamił świadomość roli świadka testamentu z okolicznością obawy rychłej śmierci towarzyszącej spadkodawcy, czy też brakiem wypowiedzenia przez spadkodawcę wyrażenia „testament”.”

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa, a ponadto że jego skutkiem stało się wydanie orzeczenia jaskrawo nieprawidłowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Skarga wnioskodawcy nie spełnia tych wymagań. Przytoczone przez skarżącego argumenty mają na celu doprowadzenie do odmiennej oceny stanu faktycznego sprawy, co jest niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.). Podstawowy zarzut wadliwości nieprzeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego w celu ustalenia stanu zdrowia spadkodawcy i ustalenia w ten sposób, czy zachodziła obawa rychłej śmierci nie może być oceniony jako oczywiście uzasadniony, skoro przyczyną odmowy uwzględnienia przez Sąd odwoławczy wniosku wnioskodawcy było podważenie przez ten Sąd wiarygodności zeznań świadków z uwagi na rozbieżności w ich treści i nieracjonalność przedstawionych przez nich zachowań osób zebranych jakoby w mieszkaniu spadkodawcy w zestawieniu z dalszymi wydarzeniami, w tym stanem i dolegliwościami stwierdzonymi u spadkodawcy niemal zaraz potem w szpitalu. Zastrzeżenia do oceny dowodów nie mogą stanowić zarzutu kasacyjnego, a ocena medyczna stanu spadkodawcy nie wpłynęłaby na rozbieżności w najważniejszym w tym wypadku osobowym materiale dowodowym.

Wskazane przez skarżącego okoliczności nie stanowią o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej toteż nie mogą być podstawą jej przyjęcia do rozpoznania. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

jw